

Azterketa honek bi aukera ditu. Haietako bati erantzun behar diozu.

Ez ahaztu azterketako orrialde guztietan kodea jartzea.

Azterketa honek parte hauek ditu:

- Testuaren itzulpena: 0-5 puntu.
- 1. galdera: esaldi baten analisi sintaktikoa: 0-1 puntu.
- 2. galdera: hiru hitzen analisi morfoloikoa: 0-1 puntu.
- 3. galdera: lexikoa eta fonetika: 0-1 puntu.
- 4. galdera: latin-literatura: 0-1 puntu.
- 5. galdera: Erromaren ondarearen iraupena. Adierazitako obra irakurri izana frogatzea (0-0,5 puntu). Horretaz gain, gure hizkuntzetako erregistro jasoetan erabiltzen dugun latinezko esaldi bat edo esamolde juridiko bat itzultzea edo/eta haiei buruzko iruzkin labur bat egitea (0-0,5 puntu).

Hiztegia erabil daiteke.

Este examen tiene dos opciones. Debes contestar a una de ellas.

No olvides incluir el código en cada una de las hojas de examen.

Este examen consta de las siguiente partes:

- Traducción del texto, que se calificará de 0 a 5 puntos.
- Cuestión 1ª: análisis sintáctico de una frase: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 2ª: análisis morfológico de tres palabras: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 3ª: léxico y fonética: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 4ª: literatura latina: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 5ª: pervivencia del legado de Roma. Demostración de haber leído la obra señalada (de 0 a 0,5 puntos) y traducción y/o breve comentario de una locución latina usada en la lengua culta actual o de un aforismo jurídico latino vigente en la actualidad (de 0 a 0,5 puntos).

Se permitirá el uso de diccionario.

A AUKERA

Erromatar armadak behin eta berriro garaitu ditu galiarrak. Orduan, Vertzingetorix buruzagi galiarrak estrategia aldatzea erabakitzen du: aurrez aurreko batailak saihestea eta galiarren hiriei su ematea, erromatarrek hornigairik gabe uzteko. Hala galiarrek nola erromatarrek Avariko hiriaren inguruan jartzen dituzte beren kanpamentuak.

Caesar, castris ad eam partem oppidi positis quae aditum, ut supra diximus, angustum habebat, aggerem apparare, turres constituere coepit; nam vallare loci natura prohibebat. Summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu, nulla tamen vox est audita indigna. (Caes., Gall., VII, 17).

Galderak

1. Itzul ezazu testua (hiztegia erabiliz). 5 puntu.
2. Egin ezazu *Summa difficultate ... indigna* esaldiaren analisi sintaktikoa. 1 puntu.
3. Egin ezazu *positis, constituere* eta *exercitu* hitzen analisi morfoloikoa. 1 puntu.
4. Erantzun bi galdera hauetako bati bakarrik: 1 puntu.
  - a) Adierazi zein diren latinezko *plenus, -a, -um* eta *capto, -are* hitzekin zerikusia duten gaztelaniazko terminoak (gaztelaniaren ondare lexikoari dagozkionak izan zein kultismoak izan), eta egin haiei buruzko iruzkin bat. Zer bilakaera fonetiko izan dute latinetik gaztelaniara pasatzean?
  - b) Adierazi euskarazko zein hitz ezagutzen dituzun latinezko *parco, -ere* eta *cavea, -ae* terminoekin zerikusia dutenak, eta egin haiei buruzko iruzkin bat.
5. *Prosa klasikoa: Zizeron.* 1 puntu.
6. Erantzun a) galderari eta b) galderari.
  - a) Zer iruditu zaizu Plautoren *Epidiko* obra? Iritzia argudiatzean, eman itzazu xehetasun batzuk, frogatzeko obra irakurri duzula. 0,5 puntu.
  - b) Itzul itzazu honako latindar esaldi hauek, edo/eta egin ezazu haiei buruzko iruzkin labur bat: *Cum laude* eta *Dura lex sed lex*. 0,5 puntu.

B AUKERA

Jugurtaren aurkako gerran, Metelo kontsulak hartzen du erromatar armadaren agintea Numidian. Soldaduak zutabetan antolaturik daramatza, ondo babesturik, eta Vaga hiriaren inguruetara iristen dira.

Erat haud longe ab eo itinere, quo Metellus pergebat, oppidum Numidarum, nomine Vaga,¹ forum rerum venalium maxume celebratum, ubi et incolere et mercari consueverant Italici generis multi mortales. Huc consul praesidium imposuit. Praeterea imperavit frumentum comportare. (Sall., *Iug.*, 47).

Oharrak

- 1) *Vaga*, -ae: Vaga (Numidiako hiria).

Galderak

1. Itzul ezazu testua (hiztegia erabiliz). 5 puntu.
2. Egin ezazu *Erat haud longe ... Vaga* esaldiaren analisi sintaktikoa. 1 puntu.
3. Egin ezazu *venalium*, *incolere* eta *consueverant* hitzen analisi morfologikoa. 1 puntu.
4. Erantzun bi galdera hauetako bati bakarrik: 1 puntu.
  - a) Adierazi zein diren latinezko *littera*, -ae eta *somnium*, -ii hitzekin zerikusia duten gaztelaniazko terminoak (gaztelaniaren ondare lexikoari dagozkionak izan zein kultismoak izan), eta egin haiei buruzko iruzkin bat. Zer bilakaera fonetiko izan dute latinetik gaztelaniara pasatzean?
  - b) Adierazi euskarazko zer hitz ezagutzen dituzun latinezko *verbum*, -i eta *missus*, -a, -um hitzekin zerikusia dutenak, eta egin haiei buruzko iruzkin bat.
5. *Poesia lirikoa* (Katulo, Horazio, Ovidio). 1 puntu.
6. Erantzun a) galderari eta b) galderari.
  - a) Zer iruditu zaizu Plautoren *Epidiko* obra? Iritzia argudiatzean, eman itzazu xehetasun batzuk, frogatzeko obra irakurri duzula. 0,5 puntu.
  - b) Itzul itzazu honako latindar esaldi hauek, edo/eta egin ezazu haiei buruzko iruzkin labur bat: *Do ut des* eta *Cui prodest*? 0,5 puntu.

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

LATINA II

- 1) Latinezko testua gaztelaniara edo euskarara itzultzea, hiztegia erabiliz.
  - Gehienez, 5 puntu.
  - Hauek balioetsiko dira: latinezko testuaren edukia ulertzea, kontzeptuak xede-hizkuntzara itzultzeko gaitasuna eta itzulpenak erakusten duen latin gramatikaren ezagutza.
- 2) Proposatutako esaldiaren analisi sintaktikoa.
  - Gehienez, puntu 1.
  - Analizatu behar dira bai esaldi osoaren egitura nagusia bai esaldi horretako elementu bakoitzaren funtzioa.
- 3) Adierazitako hitzen analisi morfologikoa.
  - Gehienez, puntu 1.
  - Kasuaren arabera, izen-jokoaren (generoa, numeroa eta kasua) edo aditz-jokoaren (pertsona, numeroa, denbora, modua eta boza) bereizgarriak zehaztu behar dira, betiere kontuan izanda galdera hitzak testuinguru horretan duen balioari dagokiola (adib.: zer da «hoc» aurrean dugun testuan, eta ez zer izan daitekeen «hoc» testuinguru kontuan hartu gabe).
- 4) Lexikoari eta fonetikari buruzko galdera. Latin lexikoak gaztelanian edo euskaran izan duen eragina.
  - Gehienez, puntu 1.
  - Hauek balioetsiko dira: kultismoen eta ondare hitzen artean bereiztea, aipatutako hitzen kopurua eta hitz bakoitzari dagozkion lege fonetikoaren azalpena.
- 5) Latindar literaturaren historiari buruzko galdera.
  - Gehienez, puntu 1.
  - Galderan aipatzen den literatura generoa definitu behar du ikasleak, eta genero horren barruan sartzen diren egileei buruz dakiena azaldu (batez ere literatura genero horri dagozkion obrei buruz jardunez).
- 6) a) Itzulitako obra latindar baten irakurketa.
  - Gehienez, 0,50 puntu.
  - Galderaren helburu bakarra da jakitea ikasleak eskatu zaion obra irakurri ote duen; horretarako behar adina datu eta xehetasun eman behar ditu ikasleak.b) Egungo hizkuntza jasoan erabiltzen diren latinezko lokuzioak eta latin juridikoaren alorreko esaldien eta esaeren zerrenda.
  - Gehienez, 0,50 puntu.
  - Esaldien itzulpena edota iruzkin labur bat eskatzen da.

OHARRA: Zenbait latin-hiztegitan, gramatikari buruzko eranskina dator (deklinabideen taulak, aditzen taulak...) eta ezinbestekoa da epaimahai guztietan irizpide bera izatea horien erabileraz: hiztegiarekin batera erabili ahal izango dira.